Lieta Nr.A42401306
AA43 - 0435 - 09/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 10.jūlijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Endzelis,
tiesneses Z.Kupce un L.Vīnkalna,

piedaloties atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes Praulienas pagasta padomes pārstāvei *L.D.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Mega Watt" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Praulienas pagasta padomei izdot administratīvo aktu un mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu, sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Mega Watt" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 8.februāra spriedumu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 18.aprīlī sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA) „Mega Watt", pamatojoties uz Ministru kabineta 2002.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus" (turpmāk – Noteikumi Nr.27), vērsusies Praulienas pagasta padomē ar lūgumu dot atļauju hidroelektrostacijas (turpmāk – HES) projektēšanai, celtniecībai un palaišanai Aiviekstes upē uz zemes gabala „Lībori".

Praulienas pagasta padome, nesniedza nekādu atbildi uz minēto iesniegumu.

SIA „Mega Watt" 2006.gada 6.janvārī, nesagaidot Praulienas pagasta padomes lēmumu, bet paļaujoties, ka tāds būs, pēc savas iniciatīvas vērsās Madonas rajona vietējo pašvaldību apvienotajā būvvaldē ar ierosinājumu projektēt mazo HES elektroenerģijas ražošanai. Uz šo iesniegumu saņemta atbilde – 2006.gada 28.februāra vēstule Nr.33/1-20, kurā paziņots, ka būvvalde atceļ lēmumu par Līboru HES būvniecības ieceres publisko apspriešanu, pamatojoties uz Noteikumos Nr.27 izdarītajiem grozījumiem.

Grozījums Noteikumos Nr.27 stājās spēkā 2006.gada 25.februārī un tas aizliedza būvēt un atjaunot uz Aiviekstes upes HES aizsprostus. Līdz ar to SIA „Mega Watt" labvēlīga administratīva akta pieņemšana vairs nebija iespējama.

[2] 2006.gada 18.maijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts SIA „Mega Watt" (turpmāk – pieteicēja) pieteikums par Praulienas pagasta padomes (turpmāk arī – atbildētāja) rīcību un mantiskā zaudējuma atlīdzību. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Tā kā pieteicēja savu iesniegumu bija iesniegusi jau 2005.gada 18.aprīlī, kad Noteikumi Nr.27 vēl pieļāva HES celtniecību uz Aiviekstes upes likumā noteiktajos termiņos. Saskaņojot savu plānoto darbību ar atbildētāju un saņemot Ekonomikas ministrijas atļauju jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanai un HES celtniecībai, pieteicējai nebūtu šķēršļu HES celtniecībai. Noteikumu Nr.27 2.2.apakšpunkts noteic, ka noteikumu 1.punktā minētais upju (upju posmu) saraksts neattiecas uz HES, kuras līdz šo noteikumu spēkā stāšanās brīdim saņēmušas Ekonomikas ministrijas atļauju uzsākt jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanu un normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā ir saņēmušas būvatļauju.

[2.2] Nav iemeslu uzskatīt, ka atļauja HES celtniecībai netiktu izsniegta, tādējādi situācija, kad vairs tā nav iespējama, ir izveidojusies tikai atbildētājas prettiesiskās rīcības (bezdarbības) dēļ.

Līdz ar atbildētājas rīcību, ignorējot un neizskatot pēc būtības pieteicējas 2005.gada 18.aprīļa iesniegumu, tai ir nodarīti būtiski mantiski zaudējumi, kurus tai ir pienākums atlīdzināt.

Pieteicēja ir veikusi savu mantisko zaudējumu detalizētu un pamatotu uzskaiti, kurā ietilpst gan jau esošie izdevumi, kādi pieteicējai radās, sagatavojot HES projektu, gan arī negūtā peļņa licences darbības 20 gadu laikā. Saskaņā ar minēto uzskaiti pieteicējai nodarītais mantiskais kaitējums sastāda Ls 432 455.

Atbildētājas prettiesiskās rīcības dēļ Latvijas Republika neguva nozīmīgus nodokļu maksājumus, kuru kopējā summa saskaņā ar zaudējumu uzskaiti sastāda Ls 358 302.

[3] 2006.gada 15.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts atbildētājas paskaidrojums, kurā norādīts, ka pieteikumu neatzīst pilnā apjomā un paskaidrots turpmākais.

[3.1] Atbildētāja nenoliedz, ka 2005.gada 18.maijā, nevis 18.aprīlī, pieteicēja vērsās ar lūgumu dot atļauju HES projektēšanai, celtniecībai un palaišanai Aiviekstes upē uz zemes gabala „Lībori".

[3.2] Pieteicējas apgalvojums, ka atbildētāja nav sniegusi nekādu atbildi uz minēto iesniegumu līdz pat pieteikuma iesniegšanas brīdim, nav patiess, jo ir notikusi vairākkārtēja sazināšanās pa telefonu.

Praulienas pagasta padomei bija nepieciešama speciālistu palīdzība atbildes sagatavošanā, līdz ar to aizkavējās atbildes sniegšana rakstiskā formā. Tomēr

mutiski pieteicēja tikusi informēta par tai negatīvu lēmumu. Faktu, ka lēmums būs negatīvs, apstiprinājusi arī Madonas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – Madonas RVP), kura 2005.gada 18.oktobrī izsniedza pieteicējai atzinumu, kurā tika norādīts, ka HES būvniecība uz Aiviekstes upes Praulienas pagasta „Līboros" ir pretrunā ar vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām un nav pieļaujama.

[3.3] Praulienas pagasta padome nenoliedz, ka negatīvais lēmums netika noformēts rakstiski, kā to paredz Administratīvā procesa likuma (turpmāk - APL) 69.panta pirmā daļa. Tomēr saskaņā ar APL 70.panta pirmo daļu administratīvais akts stājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots adresātam. Veids, kādā administratīvo aktu paziņo adresātam - rakstveidā, mutvārdos vai citādi, neietekmē tā stāšanos spēkā. Pieteicējai bija iespējams APL 69.panta otrās daļas kārtībā pieprasīt izdot administratīvo aktu rakstveidā, ko pieteicēja nav uzskatījusi par nepieciešamu izmantot.

[3.4] Atbildētāja nepiekrīt pieteicējas apgalvojumam, ka tad, kad pieteicēja iesniedza iesniegumu Praulienas pagasta padomē, tad Noteikumi Nr.27 vēl pieļāva HES celtniecību uz Aiviekstes upes, līdz ar to uzskatot, ka likumā noteiktajos termiņos, saskaņojot savu plānoto darbību ar atbildētāju un saņemot Ekonomikas ministrijas atļauju jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanai un HES celtniecībai, pieteicējai nebūtu šķēršļu HES celtniecībai. Jau pirms izdarītajiem grozījumiem Noteikumu Nr.27 1.pielikumā bija uzskaitīta Aiviekstes upe, kurai bija norādīts tikai neprecīzs kods.

Noteikumos Nr.27 tika izdarīti grozījumi, kuri stājās spēkā 2006.gada 25.februārī un tie precizēja tikai Aiviekstes upes kodu.

Līdz ar to pieteicējai labvēlīga administratīva akta pieņemšana nebija iespējama jau iesnieguma iesniegšanas laikā.

[3.5] Pieteicēja norādījusi, ka nav iemesla uzskatīt, ka atļauja HES celtniecībai netiktu izsniegta. Tomēr no konkrētās situācijas redzams, ka tieši nav iemesla uzskatīt, ka šāda atļauja HES celtniecībai tiktu izsniegta.

[3.6] Pieteicēja pieteikumā balstās uz Civillikuma normām, kas regulē zaudējumu piedziņu. Vadoties no civiltiesību principiem pieteicējai jāpierāda savu zaudējumu apmērs, to esamība un konkrēts apmērs, atbildētājas vaina, kā arī cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem.

Atbildētāja uzskata, ka pieteicēja nav pieradījusi nevienu no iepriekš minētajiem nosacījumiem, lai tiktu apmierināta prasība par zaudējumu piedziņu.

Lietā nav pierādījumu, kas apstiprinātu, ka atrautā pelņa būtu tieši tāda, kādu pieteicēja iekļāvusi savā aprēķinā.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 8.februāra spriedumu SIA „Mega Watt" pieteikums daļā par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu noraidīts un izbeigta tiesvedība daļā par SIA „Mega Watt" pieteikumu par pienākuma uzlikšanu Praulienas pagasta padomei izdot administratīvo aktu.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Lietā konstatēti turpmāk minētie apstākļi.

[4.1.1] 2005.gada 18.maijā pieteicēja vērsās ar iesniegumu Praulienas pagasta padomē ar lūgumu izdot atļauju HES projektēšanai, celtniecībai un palaišanai Aiviekstes upē, norādot, ka šī upe neietilpst aizsargājamo upju sarakstā, kas noteikts ar Noteikumiem Nr.27 (*lietas 7.lapa*).

[4.1.2] Madonas RVP, atbildot uz pieteicējas iesniegumu par sākotnējo ietekmes uz vides novērtējumu un tehnisko noteikumu Līboru HES uz Aiviekstes upes būvniecībai izsniegšanu, 2005.gada 19.oktobra lēmumā Nr.6.5-32/2618 pieteicējai norādīja, ka saskaņā ar Noteikumu Nr.27 1.pielikumu Aiviekste ir iekļauta to upju sarakstā, uz kurām aizliegts būvēt un atjaunot HES aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus. Ar minēto lēmumu pieteicējai atteikts izsniegt tehniskos noteikumus (*lietas 69.lapa*). Šo lēmumu pieteicēja neapstrīdēja.

[4.1.3] 2006.gada janvārī pieteicēja vērsās Madonas rajona padomes būvvaldē ar ierosinājumu veikt ietekmes uz vidi sākotnējo novērtējumu (*lietas 6.lapa*).

[4.1.4] Madonas RVP 2006.gada 21.februārī ar vēstuli Nr.6.5-32/325, iepazīstoties ar laikrakstā „Stars" 2006.gada 18.februārī publicēto paziņojumu par publisko apspriešanu būvniecības iecerei – Līboru HES būvniecībai, Praulienas pagasta padomei paziņoja, ka, ņemot vērā to, ka HES būvniecība uz Aiviekstes upes Praulienas pagasta „Līboros" ir pretrunā ar vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām un nav pieļaujama, kas ticis paziņots arī pieteicējai, un pieprasīja Madonas rajona vietējo pašvaldību apvienotajai būvvaldei atsaukt paziņojumu par būvniecības ieceres publisko apspriešanu (*lietas 62.lapa*).

[4.1.5] Madonas rajona vietējo pašvaldību apvienotā būvvalde ar 2006.gada 28.februāra lēmumu Nr.33/1-20 saskaņā ar Noteikumiem Nr.27 atcēla lēmumu par Līboru HES būvniecības ieceres publisko apspriešanu (*lietas 8.lapa*). Šo lēmumu pieteicēja neapstrīdēja.

[4.1.6] Nesaņemot jebkādu atbildi vai lēmumu no Praulienas pagasta padomes, pieteicēja 2006.gada 18.maijā iesniegusi pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā.

[4.2] Tā kā pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē neuzturēja pieteikumu daļā par administratīvā akta izdošanu, tad tiesa, to ņemot vērā un pamatojoties uz APL 282.panta 4.punktu, atzina, ka daļā par administratīvā akta izdošanu tiesvedība izbeidzama.

[4.3] Lietā nav strīda, ka administratīvā procesa ietvaros iestādē nav pieņemts administratīvais akts, līdz ar to procesuālās darbības (arī bezdarbība), kas ir veiktas administratīvā procesa gaitā, konkrētajā gadījumā ir pārbaudāmas kopā ar prasījumu par mantiskā zaudējuma atlīdzību.

Lietā ir strīds par to, vai pieteicēja pamatoti varēja prasīt no atbildētājas labvēlīga administratīvā akta izdošanu Līboru HES projekta realizācijai un vai atbildētājas bezdarbības, noteiktā termiņā nepieņemot lēmumu, rezultātā pieteicējai ir tiesības uz mantiskā zaudējuma atlīdzību.

[4.4] Noteikumu Nr.27 1.punktā noteiktas upes, uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot HES aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus. Upju sarakstā (1.pielikuma 7.1.punkts) ietverta arī Aiviekstes upe.

Noteikumos Nr.27 noteikti arī izņēmumi, uz kuriem aizliegums neattiecas, proti:

1) HES, kuras līdz Noteikumu Nr.27 spēkā stāšanās brīdim (2002.gada 9.februārim) ir jau uzbūvētas uz noteiktajām upēm (Noteikumu Nr.27 2.1.apakšpunkts)

2) HES, kuras līdz Noteikumu Nr.27 spēkā stāšanās brīdim (līdz 2002.gada 9.februārim) saņēmušas Ekonomikas ministrijas (EM) atļauju uzsākt jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanu un normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir saņēmušas būvatļauju (Noteikumu N.27 2.2.apakšpunkts);

3) HES, kuru projekti līdz 2001.gada 20.novembrim (2001.gada 18.oktobrī pieņemtā likuma „Grozījumi Zvejniecības likumā" spēkā stāšanās dienai) ir iesniegti noteiktā kārtībā EM atļaujas saņemšanai un tiem būvniecības uzsākšanai tiek izsniegta būvatļauja normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (Noteikumu Nr.27 2.3.apakšpunkts). Šie projekti ietverti Noteikumu Nr.27 2.pielikumā.

[4.5] Konkrētajā gadījumā jānoskaidro, vai pieteicējai pamatoti tika liegtas tiesības realizēt Līboru HES būvniecību, nesaņemot Praulienas pagasta padomes atļauju.

Noteikumu Nr.27 mērķis ir zivju resursu aizsardzība, nosakot tās upes, uz kurām aizliegts būvēt un atjaunot HES aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus. Šim aizliegumam noteikti izņēmumi, kuru, kā secinājusi Satversmes tiesa 2005.gada 22.aprīļa lēmumā par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2004-25-03, mērķis ir aizsargāt to HES īpašnieku likumiskās intereses, kuri jau bija uzsākuši HES projektu īstenošanu un ieguldījuši šajā procesā ievērojamus materiālos resursus (*sk., lēmuma 6.1.1.punktu*).

Viens no šādiem izņēmumiem tika ietverts Noteikumu Nr.27 2.3.apakšpunktā un konkrēti noteikumu 2.pielikumā noteiktas tās HES, kuru projekti līdz 2001.gada 20.novembrim bija iesniegti noteiktā kārtībā EM atļaujas saņemšanai un tiem būvniecības uzsākšanai izsniegta būvatļauja normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Noteikumu Nr.27 2.pielikuma 3.punktā ir noteikts viens no šādiem izņēmumiem no noteiktā aizlieguma: pielikuma 3.punktā SIA „Braslas HES" 2001.gada 26.jūlijā ir izsniegta EM atļauja HES uzsākt jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanu Aiviekstes pagastā uz Aiviekstes upes.

No minētā secināms, ka Aiviekstes upe ir to upju sarakstā, uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot HES aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus.

Par to minēto liecina arī 2006.gada 21.februārī pieņemtie Ministru kabineta noteikumi Nr.155 „Grozījums Ministru kabineta 2002.gada 15.janvāra

noteikumos Nr.27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus", ar kuriem precizēts 1.pielikuma 7.1.apakšpunkts, nosakot, ka Aiviekstes upes kods ir „42".

Ja likumdevējs būtu kļūdījies upes nosaukumā, tad ar minēto grozījumu tiktu precizēts upes nosaukums, bet konkrētajā gadījumā noteikumos tika precizēts tikai upes kods.

[4.6] Nepamatots ir pieteicējas arguments, ka noteiktajā termiņā, saņemot no atbildētājas atļauju Līboru HES projektēšanai, celtniecībai un palaišanai, pieteicēja saņemtu EM atļauju jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanai un paspētu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā realizēt HES projektu līdz spēkā stājās noteiktais aizliegums uz Aiviekstes upes būvēt HES. Pieteicēja norādījusi, ka tad tai nebūtu šķēršļu būvēt uz Aiviekstes upes HES, pamatojoties uz Noteikumu Nr.27 2.2.apakšpunktu.

Minētais noteikumu apakšpunkts paredz, ka šo noteikumu 1.punktā minētais upju (upju posmu) saraksts neattiecas uz HES, kuras līdz šo noteikumu spēkā stāšanās brīdim saņēmušas EM atļauju uzsākt jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanu un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmušas būvatļauju.

Tiesa, pamatojoties uz APL 17.panta piekto daļu (ja Satversmes tiesa attiecīgo tiesību normu ir interpretējusi spriedumā, iestāde un tiesa piemēro šo interpretāciju), piemēroja šajā lietā Satversmes tiesas 2005.gada 22.aprīļa lēmumā par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2004-25-03 Noteikumu Nr.27 ietverto tiesību normu interpretāciju.

Satversmes tiesa atzinusi, ka no Noteikumu Nr.27 2.2.apakšpunkta teksta izrietošā prasība, ka EM atļauja un būvatļauja bija jāsaņem līdz šo noteikumu spēkā stāšanās brīdim, nav loģiska, jo būvatļauju neizsniedz, pirms nav saņemta EM atļauja. Ja tiesību normas pieņēmējs būtu vēlējies noteikt, ka HES būvatļauja bija jāsaņem līdz noteikumu spēkā stāšanās brīdim, nosacījums par EM atļauju būtu lieks. Tā kā Noteikumu Nr.27 2.2.punktā prasība par EM atļauju tomēr ir ietverta, prasību par būvatļauju būtu bijis loģiski formulēt tāpat kā 2.3.punktā: „… un tiem [hidroelektrostaciju projektiem] būvniecības uzsākšanai tiek izsniegta būvatļauja normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā". Pretējā gadījumā, iztulkojot Noteikumu Nr.27 2.2.punktu burtiski, būtu jāsecina, ka tiesību normas pieņēmējs vēlējies dot iespēju īstenot savus projektus tiem hidroelektrostaciju īpašniekiem, kuri vēl nebija saņēmuši Ekonomikas ministrijas atļauju, bet aizliegt tiem, kuri šo atļauju jau bija saņēmuši (..) (*sk., lēmuma 6.1.2.punktu*).

Tādējādi secināms, ka nebija tiesiski iespējams saņemt būvatļauju pirms nav saņemta EM atļauja. No minētās tiesību normas izriet, ka sākotnēji (līdz būvprojekta izstrādei) jāsaņem EM konceptuāla atļauja uzsākt reģeneratīvos energoresursus izmantojošu jaunu elektrostaciju jaudu ieviešanai, kas ir pamats objekta būvprojektēšanas uzsākšanai, saņemot attiecīgas atļaujas un saskaņojumus valsts un pašvaldību iestādēs.

No lietā esošajiem materiāliem tiesa nekonstatēja, ka pieteicēja līdz 2005.gada 18.maijam, kad vērsās Praulienas pagasta padomē, būtu saņēmusi EM atļauju uzsākt jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanu.

[4.7] Izvērtējot pieteicējas norādīto mantiskā zaudējuma pamatojumu, tiesa noraidīja pieteicējas prasījumu par mantisko zaudējumu atlīdzību, jo ar Praulienas pagasta padomes bezdarbību (atteikumu izdot administratīvo aktu) nav konstatējams pieteicējai nodarītais mantiskais zaudējums. Proti, lietā nav konstatēta atbildētājas tāda prettiesiska rīcība, kas būtu izraisījusi zaudējumu rašanos pieteicējai, ne arī cēloņsakarība starp atbildētājas rīcību, neizdodot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu, un pieteicējai nodarītajiem zaudējumiem, līdz ar pieteikums daļā par zaudējumu atlīdzību ir nepamatots.

Līdz ar to nav priekšnosacījumu, kas būtu par pamatu atlīdzinājuma un tā apmēra noteikšanai. Apstāklis, ka iestāde administratīvā procesa ietvaros nav ievērojusi visas procesuālās tiesību normas, rada tiesības personai šādu rīcību pārsūdzēt. Zaudējumus nevar radīt tiesību normu pārkāpuma fakts pats par sevi.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 8.februāra spriedumu daļā, ar kuru tika noraidīts pieteikums par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu, pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot piedzīt no atbildētājas mantisko zaudējumu Ls 432 455 apmērā, pamatojoties uz turpmāko.

[5.1] Pieteicēja atlīdzinājuma prasījumu pamato ar aprēķiniem par neiegūto peļņu, ko pieteicēja gūtu realizējot projektu.

Pieteicēja ar lietā iesniegtajiem aprēķiniem un pierādījumiem ir pamatojusi apstākļus, pie kādiem HES projekta realizācijas un parastās attīstības gaitā tiktu gūta peļņa. Lietā ir iesniegts detalizēts, zinātniski pamatots eksperta – inž.hidrotehniķa *K.S.* (LSGŪTIS pro. Sertif. Nr.368) izstrādāts Līboru HES pie Aiviekstes tehniski – ekonomiskais pamatojums.

[5.2] Konkrētajā gadījumā pastāv cēloņsakarība starp atbildētājas rīcību un pieteicējai nodarītajiem zaudējumiem. Pieteicēja lūdza atbildētājai izsniegt atļauju, bez kuras saņemšanas pieteicēja nevarēja saņemt EM atļauju, līdz ar to nevarēja uzbūvēt HES un sākt tās darbību, kas pieteicējai dotu ienākumus. Tas atbilst Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmajai daļai – tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība – objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām.

[5.3] Tiesa neņēma vērā, ka Noteikumu Nr.27 1.pielikumā ir noteikta piezīme, ka baseinu un upju nosaukumi un to kodi atbilst Ministru kabineta 1997.gada 22.aprīļa noteikumu Nr.155 „Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām" 5.pielikumam. Skatot šos normatīvos aktos kopsakarā, var secināt, ka MK noteikumos Nr.155 ar kodu 4142 ir minēta upe Aviekste un nevis upe Aiviekste, jo pēdējai ir noteikts kods 42. Upe Aviekste ar kodu 4142 atrodas Daugavas baseina daļā - no Daugavas grīvas līdz Aiviekstei. Savukārt upei

Aiviekste ir noteikts kods 42 un tā atrodas citā baseinā - Daugavas baseina daļā - Aiviekste, kuram ir kods 42 un visas tajā ietilpstošo upju kodi sākas ar 42.

Upe, kas tika iekļauta Noteikumu Nr.27 1.pielikumā - Aiviekste ar kodu 4142, dabā neeksistē un tādēļ ir secināms, ka ir pieļauta kļūda nosaukumā, tas ir, upes Aviekstes vietā kļūdaini norādīta Aiviekste. Tādējādi pieteicējs bija pārliecināts un varēja paļauties, ka upe Aiviekste nebija iekļauta to upju sarakstā, uz kurām tika noteikti ierobežojumi.

Likumam nav atpakaļejoša spēka, izņemot likumā īpaši noteiktus gadījumus, līdz ar to apstāklis, ka Ministru kabinets ir kļūdījies, pieņemot Noteikumu Nr.27 1.pielikumā upju sarakstu, nevar ierobežojumam piešķirt atpakaļejošu spēku.

[5.4] Tiesa pieļāva pārkāpumu, pamatojoties uz APL 17.pantu piemērojot šajā lietā Satversmes tiesas 2005.gada 22.aprīļa lēmumā par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2004-25-03 Noteikumu Nr.27 ietverto tiesību normu interpretāciju, jo minētajā lēmumā Satversmes tiesa interpretēja Noteikumu Nr.27 2.punktu, t.i., izņēmumi no noteikumu 1.punkta. Savukārt šajā lietā nepastāv strīds par noteikumu mērķi un tā saistību ar izņēmumiem no vispārīgā noteikuma - 1.pielikuma saraksta.

[5.5] Ar 1999.gada 24.februāra Ekonomikas ministra rīkojumu Nr.41 „Par atļauju izsniegšanas kārtību energoapgādes uzņēmumiem" tika noteikta kārtība, kādā tiek izsniegtas atļaujas jaunu elektroenerģijas ražošanu jaudu ieviešanai, t.sk., iesniedzamie dokumenti, kas tika uzskaitīti šī rīkojuma pielikumā Nr.1, kurā tika noteikts, ka jāiesniedz pašvaldības lēmums par projekta saskaņošanu. Līdz ar to pietiecējai vispirms bija jāsaņem atbildētājas lēmums par projekta saskaņošanu, un tikai tad pieteicēja varēja saņemt EM atļauju jaunu jaudu ieviešanai.

Tādējādi tiesa nepamatoti secināja, ka pieteicēja tikai pēc EM atļaujas saņemšanas varēja pieprasīt būvatļauju. Konkrētajā lietā pietiecēja atbildētājai iesniedza iesniegumu nevis par būvatļaujas saņemšanu, bet iesniegumu ar lūgumu par projekta saskaņošanu, lai pieteicēja varētu iesniegt dokumentus EM atļaujas saņemšanai.

[6] Par pieteicējas iesniegto apelācijas sūdzību atbildētāja iesniedza paskaidrojumus, kurā atkāroti norādīti Administratīvajai rajona tiesai sniegtie motīvi.

[7] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve apelācijas sūdzību neatzina.

Pieteicējas pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Pieteicēja iesniegusi lūgumu Administratīvajai apgabaltiesai, kurā lūdz izskatīt lietu bez pieteicējas pārstāvja klātbūtnes (*127.lietas lapa*). Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicējas pārstāvja piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies atbildētājas pārstāves paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu noraidāms.

[9] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka apelācijas sūdzībā norādītie apsvērumi attiecas uz lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem, ko Administratīvā rajona tiesa jau ir izvērtējusi 2008.gada 8.februāra spriedumā.

Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 8.februāra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to Administratīvā apgabaltiesa pievienojas Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 8.februāra sprieduma motivācijai.

Papildus minētajam, ņemot vērā apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[10] Pieteicēja ar lietā iesniegtajiem aprēķiniem un pierādījumiem ir pamatojusi apstākļus, pie kādiem HES projekta realizācijas un parastās attīstības gaitā tiktu gūta peļņa. Pieteicēja norāda, ka konkrētajā gadījumā pastāv cēloņsakarība starp atbildētājas rīcību un pieteicējai nodarītajiem zaudējumiem. Pieteicēja lūdza atbildētājai izsniegt atļauju, bez kuras saņemšanas pieteicēja nevarēja saņemt EM atļauju, līdz ar to nevarēja uzbūvēt HES un sākt tās darbību, kas pieteicējai dotu ienākumus.

Izvērtējot pieteicējas norādīto mantiskā zaudējuma pamatojumu, kā pamatoti secinājusi Administratīvā rajona tiesa, ar Praulienas pagasta padomes bezdarbību (atteikumu izdot administratīvo aktu) nav konstatējams pieteicējai nodarītais mantiskais zaudējums. Proti, lietā nav konstatēta atbildētājas tāda prettiesiska rīcība, kas būtu izraisījusi zaudējumu rašanos pieteicējai, ne arī cēloņsakarība starp atbildētājas rīcību, neizdodot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu, un pieteicējai nodarītajiem zaudējumiem.

Kā jau konstatēts lietā, Madonas RVP, atbildot uz pieteicējas iesniegumu par sākotnējo ietekmes uz vides novērtējumu un tehnisko noteikumu Līboru HES uz Aiviekstes upes būvniecībai izsniegšanu, 2005.gada 19.oktobra lēmumā Nr.6.5-32/2618 pieteicējai norādīja, ka saskaņā ar Noteikumu Nr.27 1.pielikumu Aiviekste ir iekļauta to upju sarakstā, uz kurām aizliegts būvēt un atjaunot HES aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus. Ar minēto lēmumu

pieteicējai atteikts izsniegt tehniskos noteikumus (*lietas 69.lapa*). Šo lēmumu pieteicēja neapstrīdēja.

2006.gada janvārī pieteicēja vērsās Madonas rajona padomes būvvaldē ar ierosinājumu veikt ietekmes uz vidi sākotnējo novērtējumu (*lietas 6.lapa*).

Madonas RVP 2006.gada 21.februārī ar vēstuli Nr.6.5-32/325, iepazīstoties ar laikrakstā „Stars" 2006.gada 18.februārī publicēto paziņojumu par publisko apspriešanu būvniecības iecerei – Līboru HES būvniecībai, Praulienas pagasta padomei paziņoja, ka, ņemot vērā to, ka HES būvniecība uz Aiviekstes upes Praulienas pagasta „Līboros" ir pretrunā ar vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām un nav pieļaujama, kas ticis paziņots arī pieteicējai, un pieprasīja Madonas rajona vietējo pašvaldību apvienotajai būvvaldei atsaukt paziņojumu par būvniecības ieceres publisko apspriešanu (*lietas 62.lapa*).

Madonas rajona vietējo pašvaldību apvienotā būvvalde ar 2006.gada 28.februāra lēmumu Nr.33/1-20 saskaņā ar Noteikumiem Nr.27 atcēla lēmumu par Līboru HES būvniecības ieceres publisko apspriešanu (*lietas 8.lapa*). Šo lēmumu pieteicēja neapstrīdēja.

Pieteicēja tikai 2006.gada 18.maijā iesniegusi pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, tādējādi pieteicēja, ņemot vērā iepriekš minēto, zināja atbildīgo iestāžu nostāju, ka saskaņā ar Noteikumu Nr.27 1.pielikumu Aiviekste ir iekļauta to upju sarakstā, uz kurām aizliegts būvēt un atjaunot HES aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus. Pieteicējai šī nostāja tika skaidri pausta, pieteicēja šos lēmumus neapstrīdēja.

Minētais izslēdz cēloņsakarības pastāvēšanu starp atbildētājas rīcību un pieteicējai iespējami nodarītajām sekām.

[11] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka MK noteikumos Nr.155 ar kodu 4142 ir minēta upe Aviekste un nevis upe Aiviekste, jo pēdējai ir noteikts kods 42. Upe Aviekste ar kodu 4142 atrodas Daugavas baseina daļā - no Daugavas grīvas līdz Aiviekstei. Savukārt upei Aiviekste ir noteikts kods 42 un tā atrodas citā baseinā - Daugavas baseina daļā - Aiviekste, kuram ir kods 42 un visas tajā ietilpstošo upju kodi sākas ar 42.

Kā to jau secinājusi pirmās instances tiesa, Noteikumu Nr.27 mērķis ir zivju resursu aizsardzība, nosakot tās upes, uz kurām aizliegts būvēt un atjaunot HES aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus. Šim aizliegumam noteikti izņēmumi, kuru, kā secinājusi Satversmes tiesa 2005.gada 22.aprīļa lēmumā par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2004-25-03, mērķis ir aizsargāt to HES īpašnieku likumiskās intereses, kuri jau bija uzsākuši HES projektu īstenošanu un ieguldījuši šajā procesā ievērojamus materiālos resursus (*sk., lēmuma 6.1.1.punktu*).

Viens no šādiem izņēmumiem tika ietverts Noteikumu Nr.27 2.3.apakšpunktā un konkrēti noteikumu 2.pielikumā noteiktas tās HES, kuru projekti līdz 2001.gada 20.novembrim bija iesniegti noteiktā kārtībā EM atļaujas

saņemšanai un tiem būvniecības uzsākšanai izsniegta būvatļauja normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Noteikumu Nr.27 2.pielikuma 3.punktā ir noteikts viens no šādiem izņēmumiem no noteiktā aizlieguma: pielikuma 3.punktā SIA „Braslas HES" 2001.gada 26.jūlijā ir izsniegta EM atļauja HES uzsākt jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanu Aiviekstes pagastā uz Aiviekstes upes.

No minētā secināms, konkrētajā gadījumā norādīta Aiviekstes upe, nevis Aviekstes upe, kas ir to upju sarakstā, uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot HES aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus.

[12] Pieteicējas apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa pieļāva pārkāpumu, pamatojoties uz APL 17.pantu piemērojot šajā lietā Satversmes tiesas 2005.gada 22.aprīļa lēmumā par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2004-25-03 Noteikumu Nr.27 ietverto tiesību normu interpretāciju, jo minētajā lēmumā Satversmes tiesa interpretēja Noteikumu Nr.27 2.punktu, t.i., izņēmumi no noteikumu 1.punkta.

Apgabaltiesa secina, ka Satversmes tiesa rīcības sēdē, izskatījusi lietu Nr. 2004-25-03 "Par Ministru kabineta 2002. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 27 "Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus" 2.2. un 2.3. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam". Lēmumā secināts, ka Noteikumu Nr.27 2.2. punkts paredz, ka 1. punktā minētais upju saraksts neattiecas uz hidroelektrostacijām, kuras līdz šo noteikumu spēkā stāšanās brīdim saņēmušas Ekonomikas ministrijas atļauju uzsākt jaunu elektroenerģijas jaudu ieviešanu (turpmāk – Ekonomikas ministrijas atļauja) un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmušas būvatļauju.

Savukārt Noteikumu Nr.27 2.3. punkts paredz, ka 1.punktā minētais upju saraksts neattiecas uz hidroelektrostacijām, kuru projekti līdz 2001. gada 20. novembrim (likuma "Grozījumi Zvejniecības likumā" spēkā stāšanās dienai) ir iesniegti noteiktā kārtībā Ekonomikas ministrijā atļaujas saņemšanai, un tiem būvniecības uzsākšanai tiek izsniegta būvatļauja normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Šīs hidroelektrostacijas norādītas Noteikumu Nr.27 2.pielikumā.

Noteikumu Nr.27 mērķis, kas ietverts arī šo noteikumu nosaukumā, ir zivju resursu aizsardzība, nosakot tās upes, uz kurām aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādus mehāniskus šķēršļus.

Savukārt ar apstrīdētajām normām šim aizliegumam noteikti izņēmumi.

Līdz ar to, kā secināja Satversmes tiesa, var pieņemt, ka Noteikumu par upēm 2. punktā minētie izņēmumi ir noteikti, lai nodrošinātu tiesiskās paļāvības principa ievērošanu.

Tādējādi Satversmes tiesa vērtēja 2.punkta un 2.2. un 2.3.apakšpunktu atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. pantam, kuras normu

interpretācija konkrētajā lietā ir izmantojama sprieduma pamatošanai un nav saskatāms procesuāls pārkāpums.

[13] Apelācijas sūdzībā norādītais arguments [5.5], attiecībā uz 1999.gada 24.februāra Ekonomikas ministra rīkojumu Nr.41 „Par atļauju izsniegšanas kārtību energoapgādes uzņēmumiem" pēc būtības nemaina jau izteiktos [9] – [12] secinājumus, jo minētais rīkojums attiecas uz atļauju izsniegšanas kārtību energoapgādes uzņēmumiem uz tādiem upju posmiem, kas nav ierobežoti ar Noteikumiem Nr.27.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Mega Watt" pieteikumu par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu no Praulienas pagasta padomes noraidīt.

Spriedumu 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Endzelis

Tiesneses Z.Kupce

L.Vīnkalna